

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 75 0 P 030697 21 Rev
Banjaluka, 12.01.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice I.B. iz Š., koju zastupa punomoćnik Č.Đ., advokat iz B., protiv tuženih V. T. iz P. S., kojeg zastupaju punomoćnici sin Z.T. iz Š. i M.M., advokat iz M.G., M.T. iz N.S., N.T. iz N.S., i J.P. iz P.S., koju zastupa sin B.P. iz Š., radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tužiteljice izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 75 0 P 030697 21 Gž 3 od 09.09.2021. godine, na sjednici održanoj dana 12.01.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Mrkonjić Gradu broj 75 0 P 030697 20 P 3 od 05.03.2021. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi da je kao zakonska nasljednica ostavioca N.T., suvlasnik sa 12/60 dijela na nekretninama označenim kao: k.č.br.1167, D., njiva 5 klase, površine 1090 m², k.č.br.1170, P., njiva 6 klase, površine 1886 m², k.č.br.1174, O., njiva 5 klase, površine 639 m², k.č.br.1200, P., šuma 3 klase, površine 2310 m², k.č.br.1205, P., njiva 6 klase, površine 1100 m², k.č.br.1206, P., njiva 4. klase, površine 1282 m², k.č.br.1207, B., voćnjak 4 klase, površine 1352 m², šuma 4 klase, površine 295 m², k.č.br.1208, B., voćnjak 4 klase, površine 620 m², k.č.br.1209, B., njiva 5 klase, površine 932 m², k.č.br.1213, B., voćnjak 4 klase, površine 415 m², k.č.br.1242, P., njiva 6 klase, površine 4123 m², k.č.br.1392, B., šuma 4 klase, površine 418 m², livada 6 klase, površine 2760 m², k.č.br.1393, B., šuma 4 klase, površine 1315 m², k.č.br.1397, B., livada 6 klase, površine 1812 m², k.č.br.1535, B., livada 6 klase, površine 1519 m², k.č.br.1611, R., livada 6 klase, površine 3056 m², k.č.br.1683, G.D., štala, površine 42 m², pašnjak 5 klase, površine 12749 m², k.č.br.1684, G.D., šuma 5 klase, površine 1732 m², k.č.br.1694, D., livada 5 klase, površine 3857 m², k.č.br.1705, O., stambena zgrada, površine 42 m², štala, površine 48 m², voćnjak 4 klase, površine 28 m², dvorište, površine 1000 m², k.č.br. 1731, O., pašnjak 5 klase, površine 4176 m², k.č.br. 2811, Đ., šuma 1 klase površine 90052 m², sve upisane u List nepokretnosti 11. k.o. S., što su tuženi V.T., M.T., N.T. i J.P. dužni priznati i trpjeti da se na osnovu ove presude u navedeni List nepokretnosti izvrši uknjižba prava susvojine tužiteljice na nekretninama sa dijelom za koji je utvrđeno da je tužiteljica suvlasnik, slijedom čega se u istim evidencijama, srazmjerno umanjuje suvlasnički dio tuženog V.T., tako da se isti upiše sa udjelom od 15/60.

Obavezana je tužiteljica da tuženim nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 6.174,60 KM, a sve u roku od 30 dana od dana donošenja prvostepene presude.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 75 0 P 030697 21 Gž 3 od 09.09.2021. godine žalba tužiteljice je djelimično uvažena i presuda Osnovnog suda u Mrkonjić Gradu broj 75 0 P 030697 20 P 3 od 05.03.2021. godine, u djelu odluke o troškovima parničnog postupka preinačena tako što je tužiteljica obavezana da tuženom V.T. umjesto svim tuženim isplati iznos od 3.931,20 KM umjesto iznosa od 6.174,60 KM, dok je u ostalom djelu žalba tužiteljice odbijena i označena prvostepena presuda u djelu odluke o glavnoj stvari potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužiteljice da joj tuženi nadoknade troškove sastava žalbe u iznosu od 1.316,25 KM i takse na žalbu.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužiteljica, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači.

U odgovoru na reviziju tuženi V.T. (dalje: prvotuženi) predlaže da se revizija odbaci, odnosno odbije.

Ostali tuženi nisu podnijeli odgovor na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice da se utvrdi njeno pravo suvlasništva na nekretninama (pobliže označene u izreci prvostepene presude) po osnovu nasljeđivanja iza njenog oca N.T. sina Š., koji je umro 02.03.1958. godine.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio: da je prednik parničnih stranaka N.T. sin Š. bio upisan kao suvlasnik u zk. ul. broj 14 sa dijelom 1/27, zk. ul. broj 123 sa dijelom 41/1215, zk. ul. broj 345 sa dijelom 51/432 i zk. ul. broj 352 sa dijelom 1/9; da je iza N.T. umrlog ...1958. godine, provedena ostavinska rasprava koja je održana 26.04.1963. godine na koju su pozvani nasljednici i to supruga R.T., sinovi V.T. i M.T. i kćerke J.P. i I.B.; da su na ostavinskoj raspravi nasljednici V.T. i M.T. prihvatili se svojih nasljednih dijelova, da nasljednice R.T. i J.T. nisu pristupile na ročište iako su bile uredno pozvane, a da je nasljednica I.T. izjavila da se odriče svog nasljednog dijela koji bi joj po zakonu pripao u korist svog brata V.T.; da su rješenjem o nasljeđivanju Opštinskog suda u Jajcu broj ... od 07.06.1963. godine za nasljednike iza ostavioca N.T. proglašeni nasljednici supruga R. T. rođ. G. sa 1/5 dijela, V.T. sa 2/5 dijela, M.T. sa dijelom 1/5 i J.P. sa dijelom 1/5; da je tužiteljica I.B. u trenutku davanja nasljedničke izjave dana 26.04.1963. godine imala 16 godina 5 mjeseci i 24 dana i da je postala punoljetna 02.11.1964. godine; da se tuženi V.T. nalazi u posjedu predmetnih nekretnina na osnovu rješenja o nasljeđivanju; da je tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena 21.01.2013. godine.

Polazeći od utvrđenja da je ostavilac N.T. umro ...1958. godine, a da je tužba podnesena 2013. godine, prvostepeni sud je zaključio da su protekli rokovi propisani odredbama člana 144. Zakona o nasljeđivanju („Službeni list FNRJ“ broj 20/1955 – u daljem tekstu: ZON) za zahtijevanje zaostavštine, pa da je tužiteljica u odnosu na tužene izgubila pravo na nasljedničku tužbu 11.05.1975. godine, računajući od 11.05.1955. godine kada je stupio na snagu ZON.

Imajući u vidu da se tužiteljica pasivno držala u pogledu svog prava na nasljeđe jer nije osporavala prvotuženom koji je bio savjestan posjednik posjed na predmetnim nekretninama više od 20 godina, prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev tužiteljice.

Drugostepeni sud je žalbu tužiteljice djelimično uvažio i prvostepenu presudu preinačio u dijelu odluke o troškovima parničnog postupka, pozivom na odredbu člana 235. stav 3. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), dok je u ostalom djelu žalba tužiteljice odbijena i označena prvostepena presuda u djelu odluke o glavnoj stvari potvrđena temeljem odredbe člana 226. ZPP.

Obrazložio je da je tužba u ovoj pravnoj stvari je podnesena 22.01.2013. godine u vrijeme važenja Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 124/08, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19, – u daljem tekstu: ZSP), pa se radi o postupku koji je započet nakon stupanja na snagu ZSP, zbog čega se saglasno odredbama člana 357. ZSP na sticanje stvarnih prava primjenjuju odredbe ovog zakona.

Polazeći od toga da je tužiteljica u vrijeme davanja nasljedničke izjave 26.04.1963. godine imala 16 godina 5 mjeseci i 24 dana, što znači da je bila maloljetna, drugostepeni sud nalazi da se svojom nasljedničkom izjavom tužiteljica nije odrekla nasljeđa već je svoj nasljedni dio ustupila prvotuženom, shodno odredbama člana 139. stav 2. Zakona o nasljeđivanju („Službeni list FNRJ“ broj 20/1955 – u daljem tekstu: ZON) koji je je u vrijeme vođenja ostavinskog postupka iza ostavioca bio na snazi a koji je u odredbama člana 139. stav 2. propisivao da se odricanje u korist određenog nasljednika, ne smatra kao odricanje od nasljeđa nego izjava o ustupanju svog nasljednog dijela.

Dalje je obrazložio da je u smislu Osnovnog zakona o odnosima roditelja i djece („Službeni list FNRJ“ broj 104/47, 53/56 i „Službeni list SFRJ“ broj 10/65) koji je važio u vrijeme davanja nasljedničke izjave, tužiteljica bila maloljetno lice, jer saglasno odredbama člana 16. navedenog zakona nije navršila 18 godina života, tako da nije stekla potpunu poslovnu sposobnost. S obzirom na tu činjenicu tužiteljicu je trebala zastupati majka, jer u smislu odredbe člana 8. Osnovnog zakona o odnosima roditelja i djece, djecu zastupaju roditelji. Drugostepeni sud navodi da prema odredbi člana 11. navedenog Osnovnog zakona o odnosima roditelja i djece, dijete koje je navršilo 14 godina može zaključiti ugovor o radu i raspolagati svojom zaradom, pa da je tužiteljica kao maloljetnik stariji od 14 godina imala radnu sposobnost. Takođe, da prema odredbama člana 64. ZON koji je bio na snazi u vrijeme davanja nasljedničke izjave tužiteljice, testament (zakonom uređeni oblik jednostrane strogo lične, opozive izjave za to sposobnog lica) može napraviti svako lice sposobno koje je navršilo 16 godina života, a testament je ništav ako u vrijeme njegovog sačinjavanja zavještalcem nije imao 16 godina života ili nije bio sposoban za rasuđivanje.

Shodno odredbama navedenih zakona, drugostepeni sud nalazi da je tužiteljica kao maloljetnik stariji od 16 godina pod roditeljskim staranjem (staranjem majke) u vrijeme davanja nasljedničke izjave u ostavinskom postupku iza njenog oca, bila djelimično poslovno sposobna. Po ocjeni drugostepenog suda, tužiteljica je u vrijeme davanja nasljedničke izjave bila sposobna za rasuđivanje, jer je prema sadržini zapisnika sa ročišta za raspravljanje zaostavštine od 26.04.1963. godine, tužiteljica dala nasljedničku izjavu da se odriče svog nasljednog dijela koji bi joj po zakonu pripao u korist svoga brata V., čime je svoj nasljedni dio na nekretninama koje čine

zaostavštinu ostavioca N.T. ustupila svom bratu, tuženom V.T., a prihvatanjem nasljednog dijela tužiteljice na nekretninama od strane tuženog V.T., u smislu paragrafa 938. pravila Opšteg građanskog zakonika (u daljem tekstu OGZ), čije odredbe se primjenjuju kao pravna pravila na osnovu člana 12 Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 21/92.), koji je važio u vrijeme nastanka spornog ugovornog odnosa, nastao je ugovor o darovanju (poklon), jer predmetna izjava o ustupanju nasljeđa koju je dala tužiteljica u ostavinskom postupku koji je proveden iza njenog oca data bez odobrenja majke kao zakonske zastupnice ima karakter ugovora o poklonu.

Kako je u smislu odredbi Osnovnog zakona o odnosima roditelja i djece i ZON tužiteljica sa navršenih 16 godina života mogla zaključiti određene pravne poslove bez odobrenja roditelja kao zakonskog zastupnika, ona je bila djelimično poslovno sposobna, po ocjeni drugostepenog suda predmetni ugovor nije protivan prinudnim propisima, pa tako ni ništav u smislu odredbi paragrafa 879. OGZ. Navedeni ugovor je bio rušljiv u interesu tužiteljice kao maloljetnog lica, jer predstavlja ugovor o poklonu njene imovine bratu, zaključen bez potrebnog odobrenja njene majke kao njenog staraoca, a kako prema stanju spisa, zakonska zastupnica maloljetne tužiteljice, a niti tužiteljica nakon punoljetstva nisu pobijale navedeni ugovor o poklonu, isti je konvalidiran konkludentnim radnjama zakonske zastupnice, odnosno tužiteljice, propustom istih da podnesu tužbu radi pobijanja istog, te propustom tužiteljice da u dužem vremenskom periodu od 1963. godine do 2013. godine, ospori pravo svojine tuženom V.T. na nekretninama koje mu je ustupila u ostavinskom postupku iza njihovog oca, ostavioca N.T.

Imajući u vidu da je predmetni ugovor o poklonu konvalidirao i kao takav pravno valjan, da se tuženi V.T. uknjižio u zemljišnoj knjizi kao vlasnik na nekretninama na osnovu rješenja o nasljeđivanju kojim je okončan ostavinski postupak iza ostavioca N.T. u kojem je tužiteljica dala nasljedničku izjavu da svoj dio ustupa bratu tuženom V.T., drugostepeni sud zaključuje da je pravilan zaključak prvostepenog suda da tužiteljica u smislu odredbi člana 23. ZSP nije stekla pravo svojine nasljeđivanjem na nekretninama koje su činile zaostavštinu ostavioca N.T., slijedom čega je žalba tužiteljice odbijena i prvostepena presuda u djelu odluke o glavnoj stvari potvrđena.

Pobijana presuda je pravilna i revizijom tužiteljice se ne dovodi u pitanje.

Nije sporno da je Opštinski sud u Jajcu donio je rješenje o nasljeđivanju broj ... od 07.06.1963. godine iza smrti T.N., kojim rješenjem su za nasljednike proglašeni T.R., supruga umrlog ostavitelja, sinovi T.V. i T.M. i kćerka T.J. (pravilno J.). U obrazloženju istog rješenja je navedeno da su se nasljednici T.V. i T.M. prihvatili svojih nasljednih dijelova, dok nasljednice T.R. i T.J. nisu pristupile na ročište iako su bile uredno pozvane, a nasljednica T.I. je svoj nasljedni dio ustupila T.V. Istim rješenjem je nasljedniku T.V. uručeno 2/5 dijela zaostavštine jer je njegovom dijelu prirastao dio ustupljenog nasljednog dijela od nasljednice T.I., a ostalim nasljednicima su uručeni njihovi zakonski nasljedni dijelovi od po 1/5.

Tužiteljica tužbenim zahtjevom traži da se utvrdi njeno pravo svojine u označenim suvlasničkim dijelovima na nekretninama koje su predstavljale zaostavštinu ostavioca, a to svoje pravo izvodi iz prava nasljeđa iza smrti svoga oca N.T., a svoj zahtjev temelji na tvrdnji da je nasljednička izjava koju je dala u ostavinskom postupku iza smrti svoga oca ništava, s obzirom da je u vrijeme davanja nasljedničke izjave bila maloljetna, a time i poslovno nesposobna.

Prvotuženi je osporavao zahtjev tužiteljice tvrdnjama da je najmanje 40-50 godina isključivi držalac i posjednik svih nepokretnosti koje su predmet spora i da mu to pravo nikada niko nije osporavao, tako da je stekao vlasništvo na nepokretnostima koje su predmet spora i održajem. Smatra da je pravo tražiti nasljedni dio po proteku roka od preko od 40 godina zastarjelo i da tužiteljica ovo pravo nije iskoristila u okviru roka od 20 godina, koji je bio propisan ranijim Zakonom o nasljedjivanju. U završnoj riječi i tuženi T.M. i T.N. su se pridružili navodima prvotuženog.

S obzirom na postavljeni tužbeni zahtjev tužiteljice, saglasno odredbama člana 344. stav 2. i 3. ZSP, na sticanje, promjenu, pravno dejstvo ili prestanak stvarnih prava primjenjuju odredbe zakona koji su važili u trenutku sticanja, promjene i prestanka prava i njihovih pravnih dejstava.

Među strankama je sporno da li se radi o nasljednopravnoj ili svojinskopravnoj tužbi.

Tužiteljica ističe da se ne radi o nasljednoj tužbi, već o svojinskoj tužbi kojom traži da se utvrdi njeno pravo susvojine, koje pravo izvodi iz prava na nasljeđe iza smrti svoga oca N.T., pa smatra da se na sporni pravni odnos trebaju primijeniti pravila o sticanju prava svojine iz odredbi Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 6/80 i 36/90, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 38/03: u daljem tekstu ZOSPO), a u smislu odredbi člana 344. stav 2. ZSP, da je tužiteljica u vrijeme davanja predmetne nasljedničke izjave bila poslovno nesposobna, jer u smislu odredbi člana 108. stav 2. Porodičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 54/02, 41/08 i 63/14 – u daljem tekstu PZ) nije postala punoljetna, pa da je u smislu odredbi člana 103. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu ZOO), u vezi sa odredbama člana 56. stav 1. ZOO, takva izjava ništava i da tužiteljici u smislu odredbi člana 104. ZOO pripada pravo suvlasništva na nekretninama.

Svojinskopravnoj tužbi ima mjesta protiv svakog ko stvari ostavine drži u posjedu po nekom drugom pravnom osnovu, a ne na temelju nasljednog prava. Ovoj tužbi ima mjesta i protiv nasljednika ako stvari ostavine drži po nekom drugom, a ne po nasljednopravnom odnosu. Zastara vlasničke tužbe prosuđuje se po pravilima građanskog (imovinskog) prava a ne nasljednog prava.

Nasljednička tužba (*hereditas petitio*) je moguća samo između osoba koje se spore o pravu nasljeđa, od kojih jedna ističe svoje jednako ili jače pravo nasljedstva prema osobi koja posjed prava stvari ostavine također temelji na pravu nasljeđa. Postoji kondemnatorna tužba koja se odnosi na predaju stvari, pa iako ova tužba ima stvarnopravni karakter, ona se temelji na pravu na nasljedstvo.

Druga vrsta nasljedne tužbe je tužba o nasljednom pravu, koja se sastoji u zahtjevu za utvrđenje da tužiocu pripada pravo nasljedstva i nije usmjerena na predaju stvari. Za podizanje tužbi kojima je svrha ostvarenje nasljednog prava nisu određeni posebni rokovi, osim što bi pravo na ostvarivanje ovih zahtjeva moglo zastarjeti prema odredbi člana 144. ZON.

Po ocjeni ovog suda ovdje se radi o nasljednoj tužbi, a ne o tužbi koja je svojinskopравnog karaktera, jer tužiteljica svoje pravo suvlasništva izvodi iz prava na nasljeđe iza smrti svoga oca N.T. po kom osnovu traži da se utvrdi to njeno pravo, a njen zahtjev je usmjeren prema ostalim nasljednicima N.T. (i njihovim pravnim sljednicima), između ostalih i prema prvotuzenom koji stvari ostavine drži po nasljednopravnom odnosu, a ne po nekom drugom pravnom odnosu.

Kada je takva nasljedna tužba u pitanju dolaze do primjene zastarni rokovi propisani članom 144. ZON.

U toku parnice stavljen je prigovor da je zastarjelo pravo tužiteljice tražiti nasljedni dio jer su protekli rokovi propisani ZON.

Prema odredbi člana 144. ZON, pravo nasljednika da zahtijeva predaju zaostavštine zastarjeva prema savjesnom držaocu za godinu dana od dana kada je nasljednik saznao za svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine, a najdalje za deset godina računajući za zakonskog nasljednika od smrti ostavioca, a za testamentalnog nasljednika od proglašenja testamenta. Prema nesavjesnom držaocu ovo pravo zastarjeva za dvadeset godina.

Iz činjeničnog utvrđenja nižestepenih sudova proizlazi da se prvotuzeni V.T. nalazi u posjedu predmetnih nekretnina (svih) na osnovu rješenja o nasljeđivanju i da mu korištenje istih nisu osporavali ostali nasljednici.

Savjesnost ili nesavjesnost posjednika ostavine procjenjuje se prema pravilima građanskog prava. Samo postojanje rješenja o nasljeđivanju ne znači da je posjednik ostavine savjestan. U konkretnom slučaju proizlazi da su u ostavinskom postupku iza smrti T.N., u kome je doneseno rješenje o nasljeđivanju broj ... od 07.06.1963. godine, svi nasljednici (T.R., supruga umrlog ostavitelja, sinovi T.V. i T.M. i kćerka T.J.), znali da je tužiteljica izjavu dala kao maloljetno lice.

Zbog toga je, po ocjeni ovog suda, prvotuzeni nesavjestan držalac stvari zaostavštine, u odnosu na koga, prema odredbi člana 144. stav 2. ZON, pravo nasljednika da zahtijeva predaju zaostavštine zastarjeva za dvadeset godina računajući od smrti ostavioca. Kako je ostavilac umro ...1958. godine, a tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena 21.01.2013. godine, očigledno je da je podnesena po isteku roka propisanih članom 144. ZON iz kog razloga je pravilno odbijen tužbeni zahtjev.

Mada u konkretnom slučaju tužiteljica svoj zahtjev temelji na tvrdnji da je nasljednička izjava koju je dala u ostavinskom postupku iza smrti svoga oca ništava, s obzirom da je u vrijeme davanja nasljedničke izjave bila maloljetna, a time i poslovno nesposobna, ona pored zahtjeva da se utvrdi da je kao zakonska nasljednica ostavioca N.T. suvlasnik navedenih nekretnina, nije postavila zahtjev da se utvrdi ništavost nasljedničke izjave. Međutim, radi odgovora na ostale revizione navode tužiteljice valja ukazati na slijedeće:

Prema odredbi člana 141. ZON, izjava o odricanju od nasljedja ili o primanju nasljedja ne može se opozvati. Nasljednik koji je dao izjavu može tražiti poništenje izjave ako je ona izazvana prinudom ili prijetnjom ili je data usljed prevare ili u zabludi. Isto tako, može tražiti da se utvrdi

da je nasljednička izjava ništava. U svakom od ovih slučajeva mora se donijeti odluka suda što znači da se mora tražiti ili poništenje ili ništavost nasljedničke izjave, jer se o njenoj valjanosti ne može rješavati kao o prethodnom pitanju.

Tužiteljica je u ostavinskom postupku, kao maloljetno lice nad kojim nije prestalo roditeljsko pravo u smislu odredbe člana 16. Osnovnog zakona o odnosima roditelja i djece nije navršila 18 godina, dala nasljedničku izjavu da se odriče svog nasljednog dijela koji bi joj po zakonu pripao u korist svoga brata V. Značaj te izjave nije odricanje od nasljedstva već shodno odredbi člana 139. stav 2. ZON da svoj nasljedni dio na nekretninama koje čine zaostavštinu ostavioca N.T. tužiteljica ustupa svom bratu, tuženom V.T.

Međutim, da bi nasljednička izjava određenog sadržaja mogla ostvariti pravno dejstvo potrebno je da je izjavljena u određenom, zakonom propisanom obliku i na način kojim će volja potpuno doći do izražaja. Nepostojanje pravno relevantne volje postoji i u slučaju kada je izjava volje potekla od lica kome pozitivno pravo ne priznaje sposobnost da može samostalno zasnivati i stupati u pravne odnose. Zbog toga, izjava (volje) data sa takvim nedostatkom je apsolutno ništava od početka (ex tunc) i ne može proizvesti nikakav pravno relevantni učinak, pa se ne može naknadno ni osnažiti (konvalidirati).

Kako tužiteljicu koja je bila maloljetna, prilikom davanja nasljedničke izjave nije zastupala majka kao roditelj (član 8. stav 1. Osnovnog zakona o odnosima roditelja i djece), a što je bilo nužno za valjanost te izjave, data nasljednička izjava tužiteljice je pravno ništava. Na drugačiji zaključak ne može uticati ni to što je tužiteljica (koja je u vrijeme davanja nasljedničke izjave imala 16 godina 5 mjeseci i 24 dana) prema odredbi člana 11. Osnovnog zakona o odnosima roditelja i djece, kao dijete koje je navršilo 14 godina imala radnu sposobnost, kao ni to da je odredbom člana 64. ZON bilo popisano da testament može napraviti svako lice sposobno koje je navršilo 16 godina života, na koje odredbe se poziva drugostepeni sud i iz kojih izvodi pogrešan zaključak da je tužiteljica bila djelimično poslovno sposobna, jer se u ovom konkretnom slučaju životna dob tužiteljice procjenjuje u pogledu ispunjenosti zakonskih uslova za valjanost davanja nasljedničke izjave, a ne radne sposobnosti ili mogućnosti sačinjavanja testamenta.

Međutim, sve navedeno ne dovodi u pitanje pravilnost odluka nižestepenih sudova obzirom da je pravo tužiteljice da zahtijeva predaju zaostavštine zastarjelo, pa sve i da je zahtjev za utvrđenje ništavosti nasljedničke izjave postavljen, odluka suda o njenoj valjanosti ne bi mogla dovesti do drugačije odluke o njenom tužbenom zahtjevu.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić